

Korte studies in Mattheüs (1)

Inleiding (1)

Bij elk afzonderlijk Bijbelboek dat we lezen is het verstandig als we iets weten tegen welke achtergrond het boek is geschreven, voor zover we dit kunnen achterhalen. Ook is het goed als we het grote thema, of de grote thema's van het boek kunnen achterhalen en met die thema's in ons achterhoofd de details van het boek bestuderen.

Dit geldt dus ook voor de Evangelieën. Ik ga dus eerst iets zeggen over de achtergrond van Mattheüs, of van de Evangelieën in het algemeen.

In de eerste plaats moeten we Mattheüs lezen als een boek van het Oude Testament, of beter gezegd, van het oude verbond. Dit behoeft voor een aantal lezers/luisteraars wellicht wat uitleg.

In de meeste Bijbeluitgaven vinden we tussen de boeken die in het Hebreeuws zijn geschreven, de Tenach, en de boeken die in het Grieks zijn geschreven dikwijls een lege bladzijde. Die bladzijde bevat vaak de woorden 'Het Nieuwe Testament' als titel van de Bijbelboeken die volgen. We zijn er dikwijls zo erg aan gewend dat we over dat soort dingen nauwelijks meer nadenken, laat staan ze in twijfel trekken. Toch klopt het in meerdere opzichten niet. De reden daarvan die ik nu wil noemen is het feit dat er aan het begin van Mattheüs nog helemaal geen nieuw verbond was gesloten en dat daarom in elk geval het grootste deel van Mattheüs niet onder het nieuwe verbond valt.

Voor ik hier op verder ga wil ik eerst even kort uitleggen wat we verstaan onder het oude verbond en het nieuwe verbond.

Het oude of eerste verbond is het verbond dat God met Israël heeft gesloten op de berg Sinaï, kort nadat Hij het volk onder de heerschappij van de Egyptenaren had verlost om het volk naar het beloofde land te leiden. Hoe dit verbond werd gesloten en bevestigd kan je lezen in Exodus 24. Nadat er jonge ossen waren geslacht lezen we de woorden:

'En Mozes nam het boek van het verbond en hij las het voor de oren van het volk; en zij zeiden: al wat de HEERE gesproken heeft zullen wij doen en gehoorzamen. Toen nam Mozes dat bloed en sprenge het op het volk; en hij zei: Ziet, dit is het bloed van het verbond, hetwelk de HEERE met ulieden gemaakt heeft over al die woorden.' (Ex. 24:7, 8).

Van die woorden van het volk, 'doen en gehoorzamen' is niet veel terecht gekomen. Daarom werd het volk Israël uiteindelijk schuldig aan verbondsbreuk; in de Bijbel wordt dat vaak vergeleken met overspel en echtbreuk.

Toch heeft de HEERE Zijn volk niet opgegeven. Hij beloofde daarom een nieuw verbond met hen te sluiten. De inhoud van dit nieuwe verbond vind je onder andere in de profeet Jeremia.

'Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken. Niet naar het verbond dat Ik met hun vaders gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren,

welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.’ (Jer. 31:31-33).

Zowel het oude als het nieuwe verbond worden dus met Israël gesloten. God sluit deze verbonden met Israël alleen.

Zo ongeveer de gehele Tenach vanaf het boek Exodus gaat over Israël onder dit oude verbond. De belofte van een nieuw verbond lezen we bij de profeten van Israël, maar we blijven dus onder het oude verbond totdat we ergens lezen dat God dat nieuwe verbond heeft gesloten met Israël.

Je kunt de Bijbel tot aan die lege bladzijde voor Mattheüs doorlezen zonder dat je ook maar een enkele aanwijzing hebt dat God een nieuw verbond heeft gesloten. Als je vervolgens in het Evangelie naar Mattheüs gaat lezen, begint dat NIET met het sluiten van een nieuw verbond. Met andere woorden: de scheiding die in onze Bijbels gemaakt wordt tussen Maleachi en Mattheüs is schijn. Die lege bladzijde hoort daar niet. In Mattheüs vinden we eenvoudig het vervolg van de geschiedenis van het volk Israël onder het oude verbond. Een wonderlijk vervolg, dat zeker. Maar niettemin is het onder het oude verbond.